

2016-03-14

HERRLJUNGA KOMMUN
BILDNINGSNÄMNDEN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2016-03-07

Sid 3
Beteckning

BN § 20

DNR UN 184/2015 606

Verksamhetsberättelse 2015-12-31 Bildningsnämnden

Sammanfattning

Bildningsnämndens resultat för 2015 summeras till plus 203 tkr. Det innebär en positiv avvikelse med cirka 0,1% av den totala budgeten som uppgick till 224 364 tkr. Bildningsnämnden har en avvikelse mellan budgeterade intäkter och faktiska intäkter. Avvikelsen härleds till bidrag för lågstadiesatsningen, mindre barngrupper, ensamkommande barn, avgiftskontroll, moms och bemanningenheten.

Även om Bildningsnämndens resultat har varit positivt de senaste åren finns det stora utmaningar som redan börjat göra avtryck i verksamheternas resultat. Utmaningar som lyfts fram i verksamhetsberättelsen är strukturomvandlingen på förskolan, flera bristyrken inom Bildningsnämndens område, integration och investeringsbehov.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2016-02-11
Verksamhetsberättelse 2015-12-31 Bildningsnämnden
Presidieskrivelse i ärendet daterad 2016-02-11

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Bildningsnämnden godkänner verksamhetsberättelsen.

Bildningsnämndens presidiums förslag till beslut

- I enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Verksamhetsberättelsen för Bildningsnämnden 2015-12-31 godkänns, bilaga 1, BN § 20/2016.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Justerandes stgn

Utdragsbestyrkande

DIARIENUMMER: UN 184/2015
FASTSTÄLLD/INSTANS 2016-02-01
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD:
GILTIG TILL:
DOKUMENTANSVAR: Förvaltningschef

Verksamhets- berättelse

2015-12-31

Bildningsnämnden

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Je [Signature]

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

Innehåll

Inledning/Sammanfattning	2
Ansvar och uppdrag	4
Framtid	7
Mål	8
Inriktningsmål och prioriterade mål	8
Ekonomi	11
Ekonomiska förutsättningar	11
Driftsredovisning	12
Investeringar	16
Volymet	17
Bilaga målkategorier	19

Inledning/Sammanfattning

Verksamhetsförändringar

Ett ökat behov av förskoleplatser har påverkat framförallt Ytterby förskoleområde och under 2015 har nya avdelningar startats i Mörlanda, Eriksberg och Hudene (provisoriskt under byggtiden i Missionskyrkans lokal). Barnomsorg på obekvämtid har gjorts alltmer tillgängligt under 2015.

Antalet barn i grundsärskolans verksamhet har minskat. Från och med år 5 finns grundsärskolans verksamhet på Altörpskolan och i de tidiga skolåren i en inkluderad verksamhet i grundskolan.

Kunskapskällan har utvidgat samarbetet med ytterligare fyra, lokala företag för om läsåret 2015/2016.

Sedan årsskiftet 2015 ingår i bildningsnämndens ansvar även verksamheterna i musikskola, bibliotek, fritidsgård samt ett övergripande kulturanvar.

Utveckling

Från och med 2015-07-01 har kravet på legitimation trätt i kraft fullt ut i förskola, förskoleklass, grundskola och gymnasieskola (undantaget yrkeslärares). Endast legitimerade lärare får ansvara för undervisning och betygsättning.

Herrljunga kommun har fått ytterligare tilldelning av två förstelärartjänster och en av dessa har tillsatts under hösten.

Under året har två nya statsbidrag införts och bildningsförvaltningen har sökt och beviljats medel för Lågstadiesatsningen samt för att minska antalet barn i barngrupperna i förskolan. För detta har Herrljunga kommun beviljats medel som har använts för att öka lärartätheten i förskoleklass och lågstadiet samt för att minska antalet barn på några avdelningar i förskolan. Villkoret för att ta del av Lågstadielyftet är att lärartätheten i förskoleklass och lågstadiet ska öka så att lärarna får mer tid för varje elev. Kravet är också att huvudmannen har tagit fram en rekryteringsstrategi, vilket gjordes under sen vår 2015 och strategin beslutades i Bildningsnämnden 2015-06-25.

Kompetensutvecklingsinsatser

Det systematiska kvalitetsarbetet har utvecklats vidare och utgör på ett tydligare sätt en grund för hur olika utvecklingsinsatser beslutas. I februari stod Herrljunga som värd för en nätverks- och kompetensutvecklingsdag för 150 förstelärare och rektorer i Sjuhäradsregionen. Arbetet fortsätter under kommande år med ännu en nätverksträff samt riktat mot alla lärare i Herrljunga. I övrigt har skolorna fortsatt fördjupa sig i arbetet med en tillgänglig utbildning som inkluderar alla elever. Fritidshemmen har deltagit i kompetensutveckling kring rastaktiviteter.

Förskolan har haft ett fortsatt fokus på att arbeta med språkutveckling och pedagogisk dokumentation kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet.

Förvaltningens ledningsgrupp samt politiker i bildningsnämnden har deltagit i olika utbildningar och konferenser, bland annat i en föreläsning om ansvaret för barn och elever i behov av särskilt stöd. Tillfället arrangerades i samverkan mellan Herrljunga och Vårgårda kommuner.

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

Planering för att delta i Skolverkets Läslyftet pågår och tas även upp under PELLE- tillfällen (Pedagogisk ErfarenhetsLärande Lärare Emellan). PELLE syftar till att bidra till kollegialt lärande och involverar samtliga lärare i skolan vid två tillfällen per år.

Ekonomi

Bildningsnämndens resultat för 2015 summeras till plus 203 tkr. Det innebär en positiv avvikelse med cirka 0,1% av den totala budgeten som uppgick till 224 364 tkr. Den ursprungliga budgeten uppgick till 221 333 tkr, men i samband med delårsbokslutet kompenserades Bildningsnämnden med cirka 3 000 tkr för 2015 års löneökningar.

Ansvar och uppdrag

Nämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildnings- och kulturverksamhet för kommunens invånare på uppdrag av kommunfullmäktige. Detta gör nämnden genom att driva verksamheterna förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och gymnasieskola enligt den skolstruktur som kommunfullmäktige har beslutat. Gymnasiesärskola bedrivs inte i egen regi, utan platser köps utanför kommunen. Kommunal vuxenutbildning bedrivs i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman. Nämndens kulturverksamheter innebär ett övergripande kulturansvar samt ansvar för bibliotek och musikskola. Till detta kommer också ansvaret för fritidsgårdsverksamheten.

Kommunfullmäktige är huvudman för skolverksamheten och har utifrån inriktningsmål fastställt prioriterade mål för Bildningsnämnden samt fördelat ekonomiska resurser till nämnden i form av kommunbidrag. Nämnden har verksamhetsansvaret inför kommunfullmäktige, som i sin tur har huvudmannansvaret inför staten. Statens uppdrag innebär att huvudmannen har ett ansvar för att utbildningen genomförs enligt de statliga styrdokumenterna så att mål och riktlinjer i skollag och förordningar kan uppfyllas. Bildningsnämndens verksamheter har också att hantera en dubbel styrning genom att staten ställer krav på huvudmannen direkt, men också krav som går förbi huvudmannen direkt till rektorer och lärare.

Nämnden har ansvar för att bedriva ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete vid sina skolor och nämndens skolverksamhet har under sen höst 2015 fått tillsyn av Arbetsmiljöverkets särskilda inspektion av skolverksamhet. I början av 2016 kommer återkopplingen från inspektionen.

Gemensamt

Elevhälsan har sedan en tid tillbaka kompletterats med specialpedagoger vid samtliga förskole-/rektorsområden. Under hösten har alla tjänsterna bemannats av specialpedagoger. Denna insats förväntas påverka förutsättningarna att i högre grad tidigt kunna stödja barn och elever. Ibland genom att vara ett stöd i arbetet med extra anpassningar och när inte det är tillräckligt genom att vara ett stöd i arbetet med att utreda och planlägga särskilt stöd. Elevhälsan har under hösten försökt att rekrytera skolpsykolog utan att lyckas. Tjänsten har därför varit vakant, vilket har påverkat det förebyggande arbetet. Endast utredningar har kunnat prioriteras och då köpts in externt.

Förskola

Förstudien av ny förskola i Herrljunga tätort samt kök, matsal och tillbyggnad av Horsbyskolan har slutförts under första halvåret. Visionen har varit att hålla samman förskoleverksamheten vid Horsbygården och skapa positiva samordningseffekter. I avvaktan på att en om- och tillbyggnad blir klar så kommer lokalplaneringen att behöva samordnas mellan olika nämnder för att klara behovet både i förskola och skola och samtidigt undervika dyra paviljonglösningar. Arbetet med detta har tagit fart under december och prioriteras högt i början av 2016.

En nettoökning av barn i förskoleåldern har medfört krav på utökning av nya avdelningar i Ytterby förskoleområde. De flexibla former för samverkan förskola/skola som utarbetats vid landsbygdsenheterna i syfte att skapa plats för barn i förskoleverksamheten har visat sig otillräckliga. Ett omfattande arbete har genomförts under första halvåret för att planera för nya förskoleavdelningar i Ytterby område, vilket redovisas nedan. Med dessa nya platser prognostiseras för behovstäckning från och med hösten 2015.

Under sommaren 2015 har Eriksbergs enhet genomgått en mindre ombyggnad som innebär att två förskoleavdelningar har skapats med start i augusti.

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

I Mörianda har ytterligare en förskoleavdelning startat i augusti, vilket gör att Mörlandagården kan tillgodose behovet av förskoleplatser i Ljung/Annelund.

Avtal har också tecknats med fastighetsägaren i Hudene och under augusti startade utbyggnaden av förskolan där. En ny avdelning byggs till med planerad start i april 2016.

Grundskola, grundsärskola

Det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas för att bli alltmer komplett och har resulterat i mer kvalificerade uppföljningar och analyser av de mål skolan har att förhålla sig till. Underlagen består bland annat av trivselenkäter kring "mjuka" frågor samt sammanställningar och analyser av dessa. Även elevernas måluppfyllelse, kunskapsresultat och betyg följs och analyseras systematiskt.

En IKT-plan är antagen av nämnden och planen specificerar vilka kompetenser som ska utvecklas för olika verksamheter och åldersgrupper i skolan. Under förra läsåret fick årskurs 7 starta med en-till-en datorer och satsningen har fortsatt i år. Nu har eleverna i både åk 7 och 8 tillgång till bärbar dator. IKT-planen följs upp i början av 2016.

Implementeringen av lärplattformen Vklass har fortsatt under 2015. Vklass används för dokumentation och kommunikation och föräldrar kan via lärplattformen ta del av sina barns planeringar, resultat, mm.

En samverkan mellan grundskolans senare år och det lokala näringslivet har utvecklats under året och kommer att fortsätta de kommande åren. Syftet är bland annat att synliggöra det lokala näringslivet och tillverkningsindustrin och därigenom möjliggöra för alla ungdomar att göra väl underbyggda programval till gymnasiet.

Under 2015 har Herrljunga kommun haft ett omfattande mottagande av ensamkommande barn i åldern 15-17 år. Altorpskolan och Kunskapskällan har under hösten 2015 skrivit in flera elever i veckan och elevantalet i förberedelseklasser och språkintrödnation har vuxit snabbt. Det har varit svårt att klara bemanningen med framförhållning och legitimerade lärare.

Under läsårets sista tre veckor togs Altorpskolans idrottshall i anspråk som evakueringsboende.

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

Gymnasieskolan

Kunskapskällan har vidareutvecklat sin profilering kring de fyra ledorden; Internationellt fokus, Miljö och Hållbarhet, Entreprenörskap och Retorik. Ledorden knyter samman utbildningen vid samtliga program och förbereder ungdomarna för ett vuxenliv där de kan förverkliga sina framtidsdrömmar.

Samverkan mellan näringslivet och Kunskapskällan har vidareutvecklats, bland annat i syfte att skapa en större medvetenhet om de kompetenser som efterfrågas av tillverkningsindustrin.

Kunskapskällan har inte nått de uppsatta rekryteringsmålen som anger att minst 60 % av de elever som går på Altorpskolan ska välja Kunskapskällan. Arbetet har därför intensifierats under hösten 2015 med bland annat elevambassadörer.

Komvux

Den gemensamma vuxenutbildningsorganisationen med Vårgårda som huvudman har fortsatt varit framgångsrik både avseende kvalitet, antal utbildningsplatser och ekonomi. Sent under året har beslut kommit om att staten återigen går in och bidrar med finansieringen av regional yrkesutbildning. För 2016 planeras för ytterligare förstärkning av de statliga bidragen för regional yrkesutbildning. Tapetserarutbildningen har inte kunnat fylla alla sina platser med studerande och vissa förändringar har genomförts för att anpassa utbildningen till färre studerande.

Musikskola

Musikskolan har fortsatt arbetet med elevrekrytering och ökad tillgänglighet för unga vuxna under 2015. Kommunstyrelsens beslut 2014-10-13 har börjat verkställas. Beslutet innehåller fyra delar; höjd åldersgräns från 19 till 25 år, möjlighet för vuxna att få plats inot dubbel avgift i mån av plats termin för termin, möjlighet för musikskolans elever att gå dubbla kurser i mån av plats termin för termin samt att kunna göra projekt i grundskolan eller med ensamkommande barn utan krav på ersättning/avgifter. Dock har musikskolans ordinarie verksamhet högst prioritet.

Bibliotek

Biblioteket har fortsatt en satsning för att stimulera läsutveckling och läslust genom läsfrämjande insatser för barn och ungdom. Under hösten har biblioteket i Herrljunga tätort firat 100 år och biblioteket i Ljung har firat 30 år.

Kulturprogram för barn och vuxna har regelbundet arrangerats under året i form av teater, musik, cirkusskola, föreläsningar, författarbesök, berättarcafèer, Internet Dropin, släktforskarträffar och utställningar.

Fritidsgård

Ansvar för fritidsgården ligger sedan 2015 under rektor på Altorpskolan och fokus har varit att erbjuda en verksamhet som attraherar också tjejer. Prioriterat har också varit att ha en bred verksamhet som gör att ungdomarna upplever att de har en meningsfull fritid och att de därigenom kommer till fritidsgården.

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

Framtid

Gemensamt

Nationellt prognostiseras en stor brist på legitimerade förskollärare och lärare, vilket beräknas innebära att ca 65 000 lärare kommer att saknas 2020. Effekter av detta kommer att visa sig också i Herrljunga kommun.

Förstudien av Altorpskolan har avslutats och en renovering med om- och tillbyggnad är planerad med start 2016. En förstudie av förskola med sex nya avdelningar har utrett möjligheterna att samordna detta vid Horsby för att också tillgodose Horsbyskolans behov av lokaler. Projekteringen för att genomföra en om- och tillbyggnaden av Molla förskola, skola och kök/matsal startade under december 2015 och byggnationen beräknas starta under början av 2016.

Förskola

Den utbyggda förskoleverksamheten prognostiseras från och med hösten ha behovstäckning vilket förväntas innebära att kön kan hanteras utan väntetider utanför lagkravet. Antalet placerade barn i Ytterby förskoleområde har ökat under 2015. Antalet barn med barnomsorg på oönskad tid förväntas öka och fler förskolor kommer att beröras av de ökade öppettiderna.

Grundskola, grundsärskola

Elevantalet i grundskolan vände försiktigt uppåt igen och beräknas öka något också under 2016. Antalet elever mottagna i grundsärskolan har minskat senaste åren och nämnden har beslutat om reviderade riktlinjer för mottagande i grund- och gymnasiesärskolan. Dessa riktlinjer har kompletterats med rutiner för att möta grundsärskolans elever i de tidiga skolåren i en inkluderad verksamhet på respektive grundskola.

Gymnasieskola

Kunskapskällan har utvidgat samarbetet med ytterligare fyra företag för om läsåret 2015/2016. Samarbetet knyts i första hand till den arbetsplatsförlagda utbildningen på Industriprogrammet.

7
RA M

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

Mål

Inriktningsmål och prioriterade mål

1. Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 151231	Kommentar
1.1 Alla barn och elever ska känna sig trygga och kunna utvecklas så att de kan förverkliga sina drömmar med tro på sig själva.		Tryggheten är hög i verksamheterna men har minskat något i förskolan och ligger på ungefär samma nivåer bland skoleleverna.

2. Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 151231	Kommentar
2.1 All pedagogisk verksamhet arbetar med frågor om hållbarhet och miljöansvar.		Få enheter har praktiska möjligheter att t ex sortera avfall men där möjlighet finns är intresset stort. Målet samstämmer med läroplanerna, sker i ordinarie undervisning.

3. Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 151231	Kommentar
3.1 Alla barn och elever ska utveckla förmågan att arbeta i demokratiska arbetsformer.		Andelen elever som upplever att lärarna tar hänsyn till deras åsikter är hög, håller sig på jämn nivå över tid.
3.2 Förskola och skola som präglas av god tillgång och hög kvalitet		Måluppfyllelsen ser generellt ut att öka för grundskolans elever. Utbyggnad av förskolan har skett på flera enheter.

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

4. Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 151231	Kommentar
4.1 Barn och elever ska stimuleras redan i tidiga år för att utveckla ett entreprenöriellt lärande.		Nöjdheten med förskolans arbete kring skapande och kreativitet har minskat något men är fortfarande hög. Verksamheternas kontakter med arbets- och näringsliv många.
4.2. Invånare i kommunen ska ha ett minskat beroende av försörjningsstöd.		Deltagande i Komvux samt andel som börjar högskola ser ut att öka något vilket är några av bildningsnämndens möjligheter att påverka utfallet.

5. Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 151231	Kommentar
5:1 Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2% av kommunens intäkter, skatter och generella bidrag.		Följs endast upp kommunövergripande.
5:2 Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat.		Följs endast upp kommunövergripande.
5:3 För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 70%.		Följs endast upp kommunövergripande.

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

6. Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet.

Prioriterat mål	Uppfyllt per 151231	Kommentar
6:1 Antalet sjukfrånvarodagar ska minska.		Antalet sjukfrånvarodagar har minskat från 8721 till 7270 i Bildningsnämndens verksamheter. Minskningen härleds till att långtidssjukskrivningar har minskat.
6:3 Antalet medarbetare med önskad sysselsättningsgrad ska öka.		Mäts på kommunövergripande nivå

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

Ekonomi

Ekonomiska förutsättningar

Bildningsnämndens ingående budgetram för 2015 är 221 333 tkr. I samband med delårsbokslutet har den budgeterade lönepotten fördelats ut till nämnder och styrelse utifrån löneredivideringen. Utfallet för utfördelningen blev 3 031 tkr för Bildningsnämnden. Utfördelningen har genomförts genom att budgeten har ökat för respektive nämnd och styrelse. Nuvarande budgetar blir därmed den beslutade budgeten i november plus löneredividering. För Bildningsnämnden innebär det 221 333 tkr + 3 031 tkr = 224 364 tkr.

I kommunfullmäktiges beslut finns politiska prioriteringar till Bildningsnämnden på sammanlagt 900 tkr. Prioriteringarna ska göra barnomsorg på obekvämtid alltmer tillgänglig under budgetperioden samt stegvis erbjuda frukost i grundskolan.

Vidare får Bildningsnämnden cirka 3 miljoner i bidrag för ökade volymer i verksamheterna 2015.

Tabellen nedan visar hur budgeten för Bildningsnämnden har påverkats av organisationsförändringen och olika ramväxlingar som genomfördes till budget 2015.

Nämnder och styrelser	Kommunbidrag Junibeslut	Organisations förändring	ramväxlingar interndebering	Övriga ramväxlingar	Kapitalkostnader	Kommun bidrag 2015
Kommunfullmäktige, Valnämnd, Revisorer	1 909			-465		1 444
Kommunstyrelsen	45 743	-13 788	1 383	1 222	-409	34 151
Bildningsnämnden	218 722	6 961	-640	-74	-3 636	221 333
Socialnämnden	178 285		-419	38	-1 786	176 118
Tekniska nämnden	13 380	6 827	127	-173	-1 494	18 667
Bygg och miljönämnd	15 072		-451	-548	-572	13 501
Löneredividering	8 990					8 990
Kapitalkostnad för 2015 års investeringar	1 227				-1 227	0
Summa	483 328	0	0	0	-9 124	474 204

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

Driftsredovisning

Organisatorisk fördelning

Drift 2015-12-31

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Utfall 2015	Avvikelse
Gemensamt	-10 339	-15 480	-14 503	-11 633	2 870
Förskolan	-45 177	-48 615	-51 652	-54 123	-2 471
Fritids	-12 842	-12 728	-14 221	-14 641	-420
Grundskolan	-4 751	-4 381	-4 187	-3 725	462
Grundskolan	-83 982	-85 092	-86 834	-87 222	-388
Gymnasieskolan	-3 206	-2 690	-2 284	-2 319	-35
Gymnasieskolan internt	-28 958	-28 586	-27 837	-27 903	-66
Gymnasieskolan externt	-12 363	-11 850	-11 500	-11 318	182
Komvux	-5 182	-4 759	-4 957	-4 964	-7
Fritidsgård	*	-635	-575	-559	16
Musikskola	*	-1 984	-1 967	-1 966	1
Bibliotek	*	-4 171	-3 847	-3 788	59
Summa verksamhet	-206 800	-220 971	-224 364	-224 161	203
<i>Intäkter</i>			21 585	28 866	7 281
<i>Kostnader</i>			-245 949	-253 027	-7 078
<i>Nettokostnad</i>			-224 364	-224 161	203

*Budget 2015 inkl. bidrag för löneökningar

Sammanfattning

Bildningsnämndens resultat för 2015 summeras till plus 203 tkr. Det innebär en positiv avvikelse med cirka 0,1% av den totala budgeten som uppgick till 224 364 tkr. Den ursprungliga budgeten uppgick till 221 333 tkr, men i samband med delårsbokslutet kompensterades Bildningsnämnden med cirka 3 000 tkr för 2015 års löneökningar.

Bildningsnämndens prognoser var inledningsvis negativa. I Februari var prognosen minus 3,3 miljoner och den negativa avvikelsen minskade sedan succesivt till -2,9 miljoner i mars och minus 607 tkr i april. Vid delårsrapporten hade Bildningsnämnden en positiv avvikelse på 150 tkr som växte till 300 tkr vid oktober prognosen. De stora skiftningarna hänger samman med volymprognoserna för förskolan som inledningsvis var på en hög nivå. Antal barn och kostnad per barn har följts noggrant både centralt och ute i verksamheterna för att säkerställa en god ekonomisk hushållning.

Bildningsnämnden har under 2015 sökt och beviljats statliga bidrag för mindre barngrupper i förskolan och lågstadiesatsningen. Intäkterna avser höstterminen och uppgår till 600 tkr respektive 1000 tkr. Verksamheterna anpassades efter intäkterna under hösten vilket innebär att kostnader har genererats i samma omfattning.

Altorskolan och Kunskapskällan har under hösten skrivit in flera ensamkommande barn i veckan och elevantalet i förberedelseklasser och språkintrouktion har därför vuxit snabbt. Eftersom Bildningsnämnden söker bidrag från migrationsverket påverkas inte Bildningsnämndens resultat för 2015 av de ökade volymerna.

Under året har en avgiftskontroll genomförts för barnomsorgsavgifter. Kontrollen har genererat intäkter på cirka 300 tkr som används till att göra prioriterade inköp utifrån genomförda skyddsronder ute i verksamheterna.

Från den första oktober har ansvaret för vikarieanskaffning flyttats från personalenheten till respektive nämnd. Bildningsnämnden blev samtidigt kompensterade för förändringen som även har ramväxlats till budget 2016.

Bildningsnämnden har en avvikelse mellan budgeterade intäkter och faktiska intäkter på cirka 7 miljoner. Avvikelsen härleds till bidrag för lågstadiesatsningen, mindre barngrupper i förskolan, ensamkommande barn, avgiftskontroll, moms och bemanningsenheten.

Även om Bildningsnämndens resultat har varit positivt de senaste åren finns det stora utmaningar som redan börjat göra avtryck i verksamheternas resultat. Det finns en pågående strukturomvandling från pedagogisk omsorg till förskoleverksamhet. Eftersom förskoleverksamhet är mer resursintensivt ökar kostnaderna per barn i förskoleåldern. Flera av Bildningsnämndens yrkeskategorier är briststyrken och yrken som har en högre löneutveckling än kommunens genomsnitt. Bildningsnämnden blir kompensterade för löneökningar utifrån lönerevisionen, men tendensen är att lönerna ökar i snabbare takt. En tredje utmaning är att lyckas med en god integration. Ur ett rent ekonomiskt perspektiv blir det en utmaning när en elev går från asylsökande till permanent uppehållstillstånd. När eleven får ett permanent uppehållstillstånd kan Bildningsnämnden inte söka medel från migrationsverket längre. En fjärde utmaning är att tillgodose de stora investeringsbehov som finns inom Bildningsnämndens ansvarsområde. Investeringsbehoven behöver ses utifrån ett långsiktigt perspektiv där goda pedagogiska förutsättningar och goda ekonomiska lösningar smälter samman.

Bilaga 1 BN § 20/2016

Gemensamt

Verksamhet gemensamt består av verksamheterna Bildningsnämnden, Bildningskontoret och Elevhälsan. Gemensamma kostnader redovisar en positiv avvikelse på 2 870 tkr. Det ligger i linje med oktober prognosen på 2 910 tkr.

Den positiva avvikelsen har varit känd under året och består av positiva avvikelser för bufferten (1761 tkr), frukost i skolan (400 tkr), kapitalkostnader på (300 tkr) och elevhälsan på knappt 500 tkr. Elevhälsans överskott beror på vakanser under året som inte har tillsats men som är tillsatta under inledningen av 2016.

Förskolan

Verksamhet förskola består av Innerby- och Ytterbyområde, pedagogisk omsorg, fyra kooperativ samt ett gemensamt konto för bland annat interkommunala kostnader. Förskolan redovisar en negativ avvikelse på 2 471 tkr. Resultatet är något sämre än oktober prognosen som visade minus 2 091 tkr.

Bildningsnämndens prognostiserade tidigt ett stort underskott på förskolan som härleddes till ökade volymer. Februari prognosen var ett underskott på fem miljoner som justerades till minus 2 600 tkr vid april prognosen. Vid delårsrapporten förbättrades den negativa avvikelsen till 2 241 tkr och vid oktober prognosen förbättrades den negativa avvikelsen ytterligare till 2 091 tkr.

Förskolans verksamheter hade i genomsnitt 463,5 barn jämfört med budgeterade 478 barn. Kostnaden per barn i förskoleverksamhet har därför ökat kraftigt under året. Att kostnaden ökar trots lägre genomsnittliga volymer beror på flera faktorer. Strukturomvandling, ökade fasta kostnader, inköp till nya avdelningar samt yngre genomsnittlig ålder ses som de viktigaste förklarande faktorerna.

Det pågår en strukturomvandling inom förskolans verksamhet där allt färre väljer pedagogisk omsorg och fler väljer förskola. Under 2015 var det i snitt 41 barn i pedagogisk omsorg jämfört med budgeterade 48. I början av 2015 gick 49 barn i pedagogisk omsorg medan endast 38 barn omfattades av pedagogisk omsorg i slutet av 2015. Under 2016 förväntas barnantalet sjunka ytterligare inom pedagogisk omsorg. Eftersom pedagogisk omsorg är mindre resursintensivt jämfört med förskoleverksamhet påverkar strukturomvandlingen verksamhetens resultat negativt.

Under 2015 har nya förskoleavdelningar öppnats i Herrljunga, Mörlanda och Eriksberg. De nya avdelningarna har genererat ökade kostnader för hyra, inköp och lokalvård på sammanlagt 900 tkr.

Under 2015 har barnens genomsnittliga ålder varit lägre än den budgeterade åldern. Eftersom yngre barn kräver högre personaltäthet har det inneburit högre kostnader i verksamheterna.

Slutligen så pågår ett arbete om hur prognoserna ska bli träffsäkrare i framtiden och hur man bäst klarar utmaningen om högre volymer under våren och lägre under hösten.

Fritidshem

Verksamhet fritidshem består av Fritidshem på Altorp, Hørsby, Mörlanda, Mollas, Eggvena, Eriksberg, OD, Hudene samt fritidshem gemensamt. Fritidshem redovisar en negativ avvikelse på 420 tkr vilket är en försämring jämfört med den senaste prognosen. Det negativa resultatet härleddes till högre kostnader under hösten då barnantalet ökade stort. Under 2015 har 517 antal barn gått på fritidshem jämfört med budgeterade 477.

Bilaga 1 BN § 20/2016

Grundsärskolan

Grundsärskolan redovisar en positiv avvikelse på 462 tkr, vilket ligger i linje med prognoserna. Den positiva avvikelsen härrörs till försäljning av verksamhet på 200 tkr samt lägre lokalkostnader på cirka 200 tkr. De lägre lokalkostnaderna hänger samman med flytten ifrån mörlandaskolans lokaler.

Grundskolan

Verksamhet grundskola består av rektorsområdena Altorpskolan, Horsby F-3, Horsby 4-6, Molla/Mörlanda, 4skolan (Eggvena, Eriksberg, Od och Hudene) samt grundskolan gemensamt. Grundskolan redovisar en negativ avvikelse på 388 tkr, vilket är bättre jämfört med prognosen på minus 836 tkr.

Grundskolan gemensamt redovisar ett negativt utfall på cirka 200 tkr. Det ligger i linje med årets prognoser och beror på en ökning av interkommunala kostnader jämfört med budget. Jämfört med tidigare års utfall så skiljer sig kostnaderna inte nämnvärt, men budgeten utgick ifrån en minskning av antalet köpta platser.

Altorpskolan redovisar ett negativt utfall på cirka 400 tkr. Det innebär en förbättring jämfört med tidigare prognoser. Förbättringen härleds främst till högre intäkter från migrationsverket än tidigare beräknat. Den negativa avvikelsen på Altorpskolan beror dels på kostnader av engångskaraktär som uppgår till cirka 340 tkr samt ökade kostnader för dator inköp med cirka 300 tkr.

Horsbyområdet redovisar en positiv avvikelse på cirka 100 tkr, vilket ligger i linje med årets prognoser. Den positiva avvikelsen härleds främst till lägre personalkostnader under våren där det har varit svårt att tillsätta full bemanning på modersmålsundervisningen.

Rektorsområde Molla/Mörlanda redovisar en negativ avvikelse på cirka 400 tkr. Den negativa avvikelsen har varit känd sedan våren och beror på engångskostnader som inte har bäring på 2016.

Rektorsområde 4skolan redovisar en positiv avvikelse på cirka 500 tkr. Den positiva avvikelsen möts av en negativ avvikelse på rektorsområdets fritidsverksamhet i samma storleksordning. Prognoserna har tidigare visat samma tendenser fast i en mindre omfattning om cirka 300 tkr.

Gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskolan redovisar ett negativt utfall på 35 tkr. Prognosen har under året pekat på ett utfall i balans. Som beskrivits i delårsrapporten var elevantalet lägre under höstterminen, men ökade skolskjutskostnader per elev gör att gymnasiesärskolan inte visar något överskott.

Gymnasieskolan internt

Kunskapskällan redovisar ett negativt utfall på 66 tkr. Det är sämre än årets prognoser som pekat på ett överskott på 200 tkr. Avvikelsen mellan utfall och prognos beror på att förmågan att arbeta in kostnaden av engångskaraktär har överskattats.

Som beskrivits i delårsrapporten har kunskapskällan haft kostnader av engångskaraktär på 340 tkr. Kunskapskällan har nästan arbetat in hela den kostnaden. En del av förklaringen till att man lyckats arbeta in stora delar av kostnaden är att man haft vakanta tjänster under vårterminen. En annan del av förklaringen är att skolskjutskostnaderna fortsätter att sjunka.

Gymnasieskolan externt

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

Interkommunal kostnader för gymnasiet redovisar en positiv avvikelse på 182 tkr. Det innebär en förbättring jämfört med prognosen på minus 385 tkr. Avvikelsen mellan utfall och prognos beror på att ett par elever som började läsa vid andra gymnasieskolor började läsa vid kunskapskällan.

Interkommunala kostnader har minskat de senaste åren, vilket hänger samman med elevunderlaget. 2013 var kommunens nettokostnad 12 363 tkr, 2014 sjönk kostnaden med 513 tkr till 11 850 tkr, och 2015 sjönk kostnaden med ytterligare 532 tkr till 11 318 tkr.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen bedrivs i samarbete med Vårgårda kommun och visar ett negativt utfall på 7 tkr.

Fritidsgård

Verksamhet fritidsgård har en budget på 575 tkr och redovisar ett positivt utfall på 16 tkr.

Musikskola

Musikskolan har en budget på 1 966 tkr och redovisar en positiv avvikelse på 1 tkr. Intäkter för 2015 blev bättre än budgeterat och har används för att köpa in musikinstrument.

Bibliotek

Biblioteket har en budget på 3 847 tkr och redovisar en positiv avvikelse på 59 tkr. Avvikelsen ligger i linje med prognosen på plus 50 tkr och härleds till lägre personalkostnader än budgeterat.

Investeringar

Investeringar 2015-12-31

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Utfall 2015	Avvikelse
Lekplatser			400	180	220
Molla förskola, kök molla			6600	61	6539
Eriksbergs förskola			1100	1286	-186
Förstudie Altorp			193	145	48
Förstudie Horsby			200	94	106
S:a investeringar gm TN	0	0	8 493	1 766	6 727
Inventarier/IT		514	1 000	1 027	-27
IT Biblioteket			100	78	22
S:a investeringar egna	0	514	1 100	1 105	-5
TOTALA INVESTERINGAR	0	514	9 593	2 871	6 722

*Budget 2015 inkl. ombudgeteringar

2015 hade Bildningsnämnden två egna investeringsprojekt, inventarier/it och it bibliotek. Budgeten för projektet uppgick till 1 100 tkr och utfallet landade på 1 105 tkr. Investeringarna består främst av inventarier till de nya förskoleavdelningarna i Herrljunga, Eriksberg och Mörlanda.

2015 hade Bildningsnämnden fem investeringsprojekt genom tekniska nämnden. Budgeten för projektet uppgick till 8 493 tkr och utfallet för 2015 landade på 1 766 tkr. Avvikelsen mellan utfall och budget beror främst på att investeringsprojektet Molla förskola, kök molla, inte har ackumulerat kostnader i någon större omfattning än.

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

Volymer

Som beskrivet under ekonomiska förutsättningar baseras en stor del av Bildningsnämndens resursfördelning på volymer. Med införandet av demografimodellen i Kommunfullmäktiges resursfördelning baseras även en del av Bildningsnämndens budget på volymer. Volymerna är därför viktiga att följa.

Förskolan och pedagogisk omsorg har ett lägre barnantal jämfört med de budgeterade volymerna. Diagram 1 visar barnantalet per månad i förskoleverksamhet. Under våren hade Bildningsnämnden historiskt höga volymer i förskoleverksamhet. Höstens barnantal var lägre men samtidigt syns en stor ökning i januari 2016. Diagram 2 visar hur barnantalet har förändrats perioden 2011-2015. Barnantalet har totalt sett en positiv utveckling. Den positiva utvecklingen härleds till förskoleverksamhet som ökar varje år medan pedagogisk omsorg har en negativ trend. Den negativa trenden för pedagogisk omsorg bedöms vara bestående.

Antalet barn i fritidsverksamhet har ökat med 40 barn jämfört med de budgeterade volymerna. Antalet barn i fritidsverksamhet har ökat successivt de senaste åren. Den stora ökningen under 2015 har lett till att verksamheterna har haft det svårare att få ihop ekonomin.

Antalet elever i grundskolan har ökat med drygt 20 elever jämfört med de budgeterade volymerna. En faktor i volymökningen är antalet asylsökande som har ökat under höstterminen. Exkluderas asylsökande så är volymökningen på knappt 10 elever för grundskolan.

Antalet elever på kunskapskällan var 222 under höstterminen och 226 under vårterminen. Asylsökande elever som kom under årets sista månader ingår inte i den statistiken som har varit tillgänglig. Antalet elever på språkin introduktionsprogrammet är vid ingången till 2016 43 elever varav 39 elever läser år 1. Vid ingången till 2016 uppgår elevantalet på kunskapskällan till 246.

Kategori	Budget 2014	Budget 2015	Utfall 2015	Avvikelse
Antal barn i förskolan	382	430	422,5	-7,5
Antal barn i pedagogisk omsorg	47	48	41	-7
Antal barn i fritidsverksamhet	451	477	517	40
Antal elever i grundskolan	995	1001	1024,5	23,5
Antal elever på kunskapskällan	230	227	224	-3
Antal sålda platser i gymnasiet	*	48	38	-10
Antal köpta platser i gymnasiet	*	157	155	-2
Antal elever i musikskolan	163	170	161	-9

13/11

Extra meddelande

Bilaga 1 BN § 20/2016

Diagram 1 - Volymer i förskolan januari 2015 till januari 2016

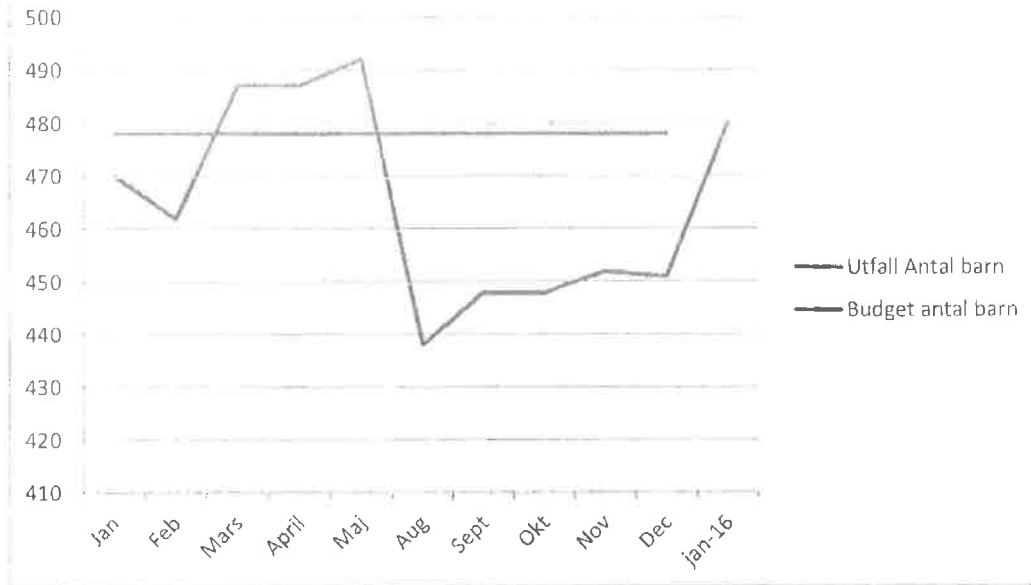
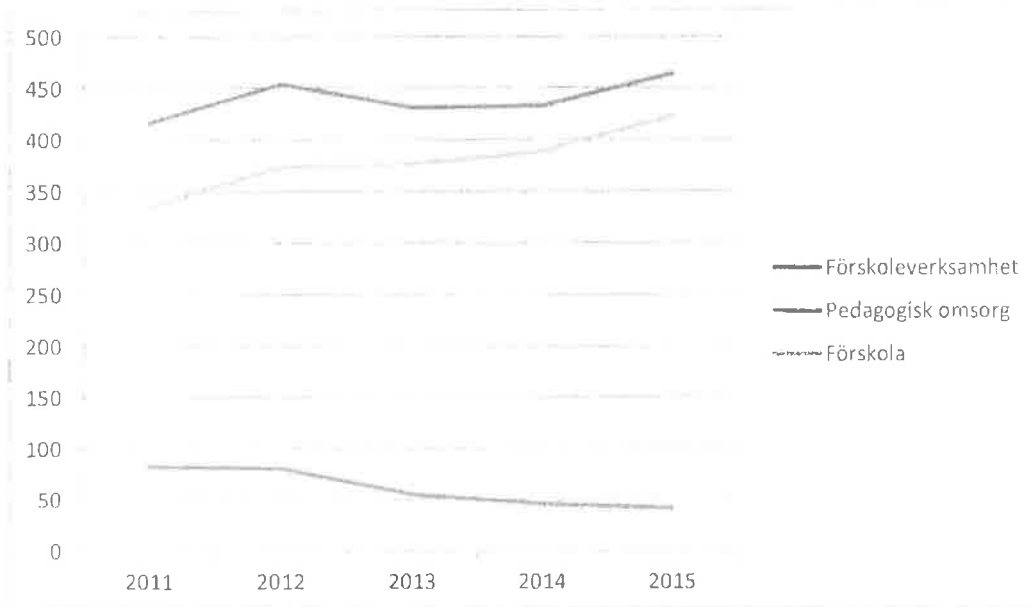

Diagram 2- Volymer i förskoleverksamhet 2011-2015

Bilaga 1 BN § 20/2016

Bilaga målbildindikatorer

1. Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!

Prioriterat mål	Målbildindikator	Boksl 2013	Boksl 2014	Mål 2015	Utfall 2015
1.1 Alla barn och elever ska känna sig trygga och kunna utvecklas så att de kan förverkliga sina drömmar med tro på sig själva.	Andelen föräldrar som anger att deras barn känner sig trygga i förskolan ska öka.	99 %	99 %	>99 %	93 %
	Andelen föräldrar som är nöjda med förskolans arbete med att stimulera och utmana barnens intresse för matematik, naturvetenskap och teknik ska öka.	72 %	67 %	75 %	64 %
	Andelen föräldrar som anger att deras barn känner sig trygga på fritidshem ska öka.	Ingen uppgift	94 %		93 %
	Andelen elever som når målen i alla ämnen ska öka.	78,8 %	76,7 %		80,2 %
	Andelen elever som känner sig trygga i grundskolan ska öka.	97 %	92 %		94 %
2015: 4,5 av 5,0 2013: 3,6 av 4,0	Andelen personal som upplever meningsfullhet i sitt arbete ska öka.	Värde 3,6			Värde 4,5 *
	Antalet elever i musikskolan genererar den budgeterade intäkten.	240 tkr		240 tkr	279 tkr
	Antal boklån per barn/ elev och år för barn/ elever 0-14 år ska öka.	18,7	19,26	19,00	16,41
	Antal deltagare "Sommarboken" ska öka.	25	43	30	43

*Medarbetarenkäten görs hösten vartannat år 2013, 2015 osv

Bilaga 1 BN § 20/2016

2. Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2013	Boksl 2014	Mål 2015	Utfall 2015
2.1 All pedagogisk verksamhet arbetar med frågor om hållbarhet och miljöansvar.	Andel elever som upplever att skolan arbetar med frågor om hållbarhet och miljöansvar ska öka. (nytt mål, läggs in i enkät 2016)	---	---	---	---
	Antal verksamheter som startat med avfallssortering ska inledas och öka under perioden. (nytt mål)	---	---		25 % *
	Andel datorer i åk 7-9 ska öka så att målet om en-till-en dator per elev uppnås.	---	---	67 %	67 %
	Antal datorer/ Ipads vid F-6-skolorna ska öka så att det motsvarar en dator per fyra elever.	---	---	öka	40 %
	Andel lärare som regelbundet använder lärplattformen i sitt pedagogiska arbete ska öka. (nytt mål)	---	---	100 %	80 %**

* Andelen som uppger sig ha möjlighet att källsortera uppgår till 25 % 2015. Praktiska möjligheter saknas pga lokalmässiga förutsättningar, utrymmesbrist, sorteringsmöjligheter och tid för teknisk personal att hantera materialet.

** Andelen lärare som använder plattformen Vklass till 90- 100 % i det pedagogiska arbetet mäts via enkät där en bedömning görs av rektorerna i F- 9.

Bilaga 1 BN § 20/2016

3. Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2013	boksl 2014	Mål 2015	Utfall 2015
3.1 Alla barn och elever ska utveckla förmågan att arbeta i demokratiska arbetsformer.	Andelen elever som upplever att lärarna tar hänsyn till deras åsikter ska öka.	82 %	82 %	öka	81 %
3.2 Förskola och skola som präglas av god tillgång och hög kvalitet	Antal beviljade timmar för barnomsorg på obekvämtid.				775 timmar
Publ. 29/5 2016	Antal barn per årsarbetare, förskola.	5,2	5,3		—
Publ. 29/5 2016	Antal elever per årsarbetare, fritids.	23,1	22,4		—
Publ. 29/5 2016	Antal elever per årsarbetare, grundskola.	11,4	11,4		—
	Andel föräldrar i förskolan och pedagogisk omsorg som är nöjda med personalens bemötande ska öka.	98 %	98 %	100 %	95 %
* SIRIS jan. 2016, 17 betyg. Tidigare år 16 betyg.	Genomsnittligt meritvärde åk 9 ska öka.	210	211	öka	227*
	Kommunens plats i SKL:s ranking i Öppna jämförelser Grundskolan ska vara bland de 25 procent bästa i landet.	82	134	Plats 72 eller bättre	—
	Andel tjejer som besöker fritidsgården. (nytt mål)	---	---	Öka	17 %
	Antal besök på fritidsgården snitt per vecka (nytt mål)	---	---	öka	36 *

* I snitt var antalet besökare på fritidsgården på vt ca 34 per vecka, ht 38/ v. Öppet må., ons. och fre. Flest besökare vt: v.5 (69), v. 13 (65), v. 21 (59). Flest ht. v. 51 (94, bio anordnades på Sagabiografen), v. 38 (70) och v. 45 (68). Minst antal besökare under lovveckor där man inte heller har öppet alla dagar, t ex jullov (v. 2 = 1 besökare), midsommar (v.25= 3 besökare), påsk (v.15= 11 besökare), sommarlov (v.33= 12 besökare), samt jullovsveckorna 52 och 53 som hade 2 och 5 besökare. V. 48- 51 var lokalen evakueringsboende för flyktingar.

Bilaga 1 BN § 20/2016

4. Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2013	Boksl 2014	Mål 2015	Utfall 2015
4.1. Barn och elever ska stimuleras redan i tidiga år för att utveckla ett entreprenöriellt lärande.	Andel föräldrar som är nöjda med förskolans arbete med att utveckla barnens intresse för skapande och kreativitet ska öka.	94 %	90 %	93 %	87,6 %
	Andelen barn och elever som regelbundet har kontakt med yrkeslivet ska öka. (nytt mål)	---	---	---	43 % *
4.2. Invånare i kommunen ska ha ett minskat beroende av försörjningsstöd.	Andel elever i åk 9 som är behöriga till ett yrkesprogram ska öka.	90,4 %	88,9 %	100 %	85,6 %
	Andel elever som fullföljer gymnasieprogram inom 4 år, inkl. IM. (Kommunblad)	81 %	---	83 %	---
	Andel av invånare 20-64 år som deltar i vuxenutbildning.	2,8 %	3,1 %	---	---
	Andelen elever som påbörjat studier vid universitet/högskola inom 3 år efter avslutad gymnasieutbildning.	30 %	42 %	---	31 %

* Andelen mäts via en enkät där rektorer och förskolechefer bedömer i hur stor omfattning kontakter skett med yrkeslivet. Andelen som ingår i måttet är de som minst en gång i månaden till några gånger per termin haft denna kontakt.

Extra meddelande

HERRLJUNGA KOMMUN

BILDNINGSG-
FÖRVALTNINGEN
Anders Eliasson

Tjänsteskrivelse
2016-02-11
DNR UN 184/2015 606
Sid 1 av 1

Verksamhetsberättelse 2015-12-31 Bildningsnämnden

Sammanfattning

Bildningsnämndens resultat för 2015 summeras till plus 203 tkr. Det innebär en positiv avvikelse med cirka 0,1% av den totala budgeten som uppgick till 224 364 tkr.

Bildningsnämnden har en avvikelse mellan budgeterade intäkter och faktiska intäkter. Avvikelsen härleds till bidrag för lågstadiesatsningen, mindre barngrupper i, ensamkommande barn, avgiftskontroll, moms och bemanningsenheten.

Även om Bildningsnämndens resultat har varit positivt de senaste åren finns det stora utmaningar som redan börjat göra avtryck i verksamheternas resultat. Utmaningar som lyfts fram i verksamhetsberättelsen är strukturomvandlingen på förskolan, flera bristyrken inom Bildningsnämndens område, integration och investeringsbehov.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-02-11

Verksamhetsberättelse 2015-12-31 Bildningsnämnden

Förslag till beslut

Bildningsnämnden godkänner verksamhetsberättelsen.

Namn: Anders Eliasson

Titel: Controller

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Verksamhetsberättelse 2015-12-31 Bildningsnämnden

Bildningsnämndens presidiums förslag till beslut
I enlighet med förvaltningens förslag

Ingemar Kihlström
Ordförande

Robert Andersson
Vice ordförande